

LAAT MIJ MAAR ZINGEN

Hoewel het omvangrijke liedrepertoire op teksten van Huub Oosterhuis (1933) aanvankelijk geschreven is voor kerkelijk-liturgisch gebruik, zoals alle westerse kerkmuziek van de gregoriaanse bronnen tot Bach, en van Pergolesi tot Penderecki, strekt de culturele betekenis ervan zich uit tot ver buiten de kerkmuren.

De poëtische kracht van Oosterhuis' teksten spreekt ook velen aan die zich binnen die muren niet meer thuisvoelen, maar die zich nog wel verbonden voelen met de joods-christelijke traditie als een van de belangrijkste grondslagen van de westerse cultuur, kunst en ethiek. Oosterhuis heeft de voornaamste bron van die traditie: de joodse en christelijke bijbel in zijn teksten hertaald en zo geïnterpreteerd dat zij weer is gaan stromen.

De veelkleurigheid en veelstemmigheid van deze opnieuw aangeboorde bronnen komen ook tot uiting in het grote aantal zeer verschillende composities – vaak op dezelfde teksten – van de meest eenvoudige volksliedmelodieën tot gecompliceerde oratoria voor (semi-)professionele zanggroepen.

Voor het overgrote deel van het tenminste duizend composities omvattende 'Oosterhuisrepertoire' geldt dat het gemaakt is om gezongen te worden *Door Podium en zaal tegelijk*, aldus de titel van een boekje (1969) van Bernard Huijbers, de eerste componist op teksten van Oosterhuis. Hij schreef daarin: 'Wat nu gebeurt, is zo uniek in de westerse muziekgeschiedenis dat het moeite kost daarvoor een goede parallel te vinden: er wordt muziek gecomponeerd die principieel uitgevoerd wil worden door zowel professionele of semi-professionele zangers als door ongeschoolde luisteraars (die men dan ook eigenlijk geen "luisteraars" meer kan noemen). Het gaat om "volksmuziek" tegenover "elitemuziek".'

De verschillende Oosterhuiscomponisten zoeken aansluiting zowel bij de oudste lagen van de kerkmuziek (gregoriaans, religieuze volksliedcultuur) als bij de liedkunst van de Romantiek, de Anglicaanse traditie, de Duitse traditie van onder anderen Bertolt Brecht en Kurt Weil. Die tradities worden niet slaafs gevolgd of nagebootst, maar op persoonlijke en 'postmoderne' wijze verwerkt, waarbij altijd de intentie vooropstaat om de tekst in al haar nuances tot uitdrukking te brengen.

De initiatiefnemers tot de Gouden Lieddag in De Nieuwe Kerk te Amsterdam willen de in de afgelopen vijftig jaar rond Huub Oosterhuis ontstane zangtraditie presenteren als een essentieel onderdeel van de recente Nederlandse muziekcultuur, die wekelijks door tienduizenden zangers wordt beoefend, in en buiten kerkelijk verband; waarvan het belang inmiddels alle kerkelijke grenzen heeft overschreden, en die zich inmiddels ook mag verheugen in een groeiende belangstelling van over de landsgrenzen, met name in Vlaanderen en de Duitstalige landen.

Kees Kok
directeur Stichting Leerhuis & Liturgie

Uit: Programmaboekje van de Gouden Lieddag - 50 jaar kerklieddichterschap Huub Oosterhuis - gehouden op 17 mei 2008 in De Nieuwe Kerk, Amsterdam.